

Het medegevoel en de genade van de Heer Jezus

(Lees zorgvuldig na: Matth. 14:1-21 en Mark. 6: 30-44)

In deze twee gelijklopende Schriftplaatsen vinden wij twee geheel verschillende toestanden van het hart, die elk op het medegevoel en de genade van de Heer Jezus kunnen rekenen. Laten wij ze wat nader beschouwen, en moge de Heilige Geest ons in staat stellen het kostelijke dat er in opgesloten ligt, in ons op te nemen, te waarderen en ervan te genieten. Ongetwijfeld was het voor de discipelen van Johannes de Doper een ogenblik van diepe smart, toen het hoofd van hun geliefde meester onder het zwaard van Herodes gevallen was. Toen hij, tot wie zij gewoon waren op te zien, op wie zij steunden, door wie zij onderwezen waren, van hen weggenomen werd; en dat nog wel op zó'n verschrikkelijke wijze. Inderdaad, wij kunnen het wel vaststellen dat dit een pijnlijk uur, een droevige tijd voor de volgelingen van de Doper was. Maar er was er Eén, tot Wie zij in hun droefheid konden gaan, Wiens oor gewillig naar hun smartelijk verhaal zou luisteren - Eén, van Wie hun meester gesproken had, op Wie hij gewezen had, van Wie hij gezegd had: 'Hij moet méér, maar ik moet minder worden'.

Tot Hem namen de van hun leidsman beroofde discipelen de toevlucht. 'Zijn discipelen kwamen en namen het lichaam weg en begroeven het; en zij gingen en berichtten het Jezus' (Matth. 14:12). Dit was het beste wat ze konden doen. Er was geen ander hart op aarde waar zij zó'n medegevoel hadden kunnen vinden als bij het tedere, liefhebbende hart van de Heer Jezus. Zijn sympathie was volmaakt. Hij was volkomen van de oorzaak van hun droefheid op de hoogte. Hij kende hun verlies. Hij begreep wat zij gevoelden. Daarom hadden zij verstandig gehandeld, toen zij het de Heer Jezus waren gaan zeggen. Zijn oor was altijd open; Zijn hart steeds tot verzachten en troosten bereid. Hij gaf het volmaakte voorbeeld van het voorschrift dat later door de Heilige Geest werd gegeven: 'Verblijdt u met de blijden en weent met de wenenden' (Rom. 12:15).

Ja, wie kan de waarde schatten van waarachtig medegevoel? Wie kan beschrijven wat het zeggen wil, iemand te bezitten die in waarheid onze vreugde en onze smart tot de zijne maakt! Goede zij dank! Wij bezitten zo iemand in onze dierbare Heer Jezus Christus. En hoewel ons lichamelijk oog Hem niet ziet, kan ons geloof van Hem in al Zijn kostelijkheid en volmaakt medegevoel genieten. Indien ons geloof slechts zo eenvoudig als dat van een kind is, kunnen wij van het graf waar wij zojuist het dode lichaam van één die ons dierbaar is, hebben achtergelaten, naar onze dierbare Heer toesnellen en aan Zijn voeten ons bedrukt, wanhopig hart uitstorten. Daar zullen wij geen ruwe afwijzing, geen harteloze berisping voor onze verwardheid en zwakheid ontmoeten. Neen, ook geen gedwongen poging om iets passends te zeggen, geen onhandig trachten om een uitdrukking van leedwezen te formuleren. O neen! de Heer Jezus weet wel hoe Hij moet meevoelen met een verbroken, verslagen en onder het gewicht van het verdriet terneergedrukt hart.

Hij heeft een volmaakt menselijk hart. Wat een gedachte! Wat een voorrecht om te allen tijde, overal en onder alle omstandigheden, tot een volmaakt menselijk hart toegang te hebben! Hier op aarde kunnen wij er tevergeefs naar zoeken. Ja, tevergeefs, niet alleen in de wereld, maar ook in de gemeente. Ook al mag er in veel gevallen een waarachtig verlangen tot medegevoel zijn, hoe dikwijls ontbreekt de mogelijkheid daartoe. Het kan zijn dat ik mij in ogenblikken van droefheid in gezelschap bevind van iemand die niets van mijn smart of de oorzaak ervan afweet. Hoe zou hij dan medegevoel kunnen hebben? En zelfs als ik hem er iets van mededeelde, zou zijn

hart zó met andere dingen vervuld kunnen zijn, dat er geen plaats voor iets anders in gevonden kan worden. Dat is niet het geval met de volmaakte Mens, Christus Jezus. Hij heeft èn plaats èn tijd voor een ieder en voor allen. Geen nood - wanneer, hoe of waarmee u komt, het hart van de Heer Jezus staat altijd open. Hij zal u nooit afstoten, u nooit beschamen, u nooit teleurstellen. Als wij derhalve in droefheid zijn, wat moeten wij dan doen? Hetzelfde als wat de discipelen van Johannes de Doper deden: 'naar de Heer Jezus gaan en het Hem zeggen'. Dit is het enige wat wij te doen hebben. Laten wij dadelijk van het geopende graf tot de voeten van de Heer Jezus gaan. Hij zal onze tranen drogen, onze smart lenigen, onze wonden helen, onze leegte vullen. Geen smart, geen leed, geen droefheid is zó groot, of de Heer Jezus kan met ons meevoelen!

Laten wij nu onze aandacht richten op een andere gemoedsstemming, zoals we die vinden bij de twaalf apostelen, na hun terugkeer van een welgeslaagde reis. 'En de apostelen kwamen samen tot Jezus en berichtten Hem alles wat zij gedaan en geleerd hadden' (Mark. 6:30). Hier betreft het geen geval van droefheid en smartelijk verlies, maar van vreugde en aanmoediging. De twaalf komen tot de Heer Jezus om Hem van de goede afloop te vertellen, juist zoals de discipelen van Johannes de Doper tot Hem waren gekomen om Hem hun verlies te vertellen. Voor beide gevallen was de Heer Jezus bereid. Hij kon het door smart neergebogen hart tegemoet komen, Hij kon ook het door mooie gevolgen vrolijke gemoed begrijpen. Hij weet, hoe beide te matigen, te kalmeren, te besturen en te leiden. GEZEGEND ZIJ ZIJN VERHEERLIJKTE NAAM!

'En Hij zei tot hen: Komt gij naar een woeste plaats [met Mij] alleen en rust een weinig! Want er waren velen die kwamen en gingen; en zij hadden zelfs geen tijd om te eten.' Hier worden wij tot een standpunt verheven vanwaar de zedelijke schoonheid van de Heer Jezus Christus met ongewone glans op ons schijnt, om zo te proberen de zelfzucht van onze enge harten te veranderen. Hier wordt ons duidelijk geleerd dat het maken van de Heer Jezus tot Deelgenoot van onze geheime gevoelens en gedachten, nooit een geest zal kweken van trotse zelfgenoegzaamheid, van onafhankelijkheid en van verachting van anderen. Juist het tegendeel. Hoe meer wij ons met de Heer Jezus bezig houden, des te meer zullen onze harten geopend worden om tegemoet te komen aan de verschillende behoeften van de mensen, zoals die zich elke dag aan ons voordoen. Alleen als wij tot de Heer Jezus gaan, Hem ons hele hart openen, Hem van onze vreugde en smart deelgenoot maken, onze gehele last aan Zijn voeten werpen, zullen we waarlijk leren om met anderen medegevoel te hebben.

Hoeveel schoonheid en kracht ligt er in die woorden: 'Komt gij [met Mij] alleen'. Hij zegt niet: 'Gaat alleen'. Dit zou niets helpen. Het heeft geen zin, alleen te gaan naar een woeste plaats, als de Heer Jezus daar niet is. In de eenzaamheid verder te gaan zonder de Heer Jezus, moet onze koude, enge harten nog kouder en enger maken. Het kan zijn dat ik mij vol verdriet en teleurstelling van mijn omgeving terugtrek, alleen maar om mij te hullen in ondoordringbare zelfgenoegzaamheid. Misschien verbeeld ik mij dat mijn medemensen mij niet genoeg waarderen, en trek ik mij terug om mijzelf te verheffen. Of ik maak mijzelf tot middelpunt van de hele schepping, en word een koud, harteloos, eenzaam, ellendig schepsel.

Maar als de Heer Jezus zegt: 'Kom', dan wordt de zaak totaal anders. Bij de Heer Jezus in de eenzaamheid leren wij de mooiste lessen in datgene wat Hem welgevallig is. In de atmosfeer van Zijn tegenwoordigheid kunnen wij niet ademen, zonder dat onze harten wijder worden. Waren de apostelen zonder de Heer Jezus naar de woeste plaats gegaan, dan hadden zij ongetwijfeld zelf de broden en vissen opgegeten, maar in Jezus' tegenwoordigheid leerden zij heel wat anders te doen. Hij wist hoe Hij de noden van een hongerige menigte, en tevens hoe Hij een gezelschap van bedroefde of verheugde discipelen, moest bevredigen. Het medegevoel en de genade van

de Heer Jezus zijn volkomen. Hij kan in alles treden. Is iemand treurig, hij kan tot de Heer Jezus gaan; is hij verblijd, hij kan tot de Heer Jezus gaan; is hij hongerig, hij kan tot de Heer Jezus gaan. Wij kunnen alles tot de Heer Jezus brengen, want in Hem woont de Volheid, en - geprezen zij Zijn Naam! - Hij stuurt nooit iemand met een leeg hart terug.

Helaas wilden de discipelen dit wèl doen. Hoe liefdeloos is hun zelfzucht, gezien in het licht van de wonderbare genade van de Heer Jezus! 'En toen Jezus uit [het schip] ging, zag Hij een grote schare en werd met ontferming over hen bewogen, want zij waren als schapen die geen herder hebben; en Hij begon hun vele dingen te leren.'

Hij was naar een woeste plaats gegaan om Zijn discipelen te laten rusten, maar zodra de behoeften van de mensen zich aan Hem vertonen, vloeit er een stroom van medelijden uit Zijn teder hart.

'En toen het al laat op de dag geworden was, kwamen Zijn discipelen tot Hem en zeiden: De plaats is woest en het is al laat op de dag; zend ze weg'.

Wat een woorden van de lippen van mannen die zojuist waren teruggekeerd van het prediken van het evangelie! 'Zend ze weg'. O, het is nog wel wat anders naar het evangelie te handelen, dan het te prediken. Zeker is prediken goed, maar handelen is ook goed. Zelfs is de prediking zonder de daden weinig waard. Het is voortreffelijk de onwetenden te onderwijzen, maar het is ook voortreffelijk de hongerigen te voeden. Ja, dat laatste kan soms meer zelfverloochening vereisen dan het eerste. Misschien kost het prediken ons niets; maar het kost wel wat om voedsel te verschaffen. En wij zien niet zo graag dat onze eigen voorraad wordt aangesproken. Het hart heeft zo gauw tienduizend verontschuldigen klaar. 'Wat zal ik dan beginnen? Wat zal er van mijn gezin worden? Wij moeten verstandig handelen. Wij kunnen geen onmogelijke dingen doen'. Deze en dergelijke argumenten heeft een zelfzuchtig hart dadelijk gereed, zodra zich behoeften aandienen.

'Laat ze van U, zend ze weg'. Waarom zeiden de discipelen dit? Wat was de ware reden voor deze zelfzuchtige woorden? Eenvoudig ongeloof. Hadden zij er slechts aan gedacht, dat er Eén in hun midden was Die in oude tijden 'de zeshonderd duizend strijdbare mannen' veertig jaar lang in de woestijn gevoed had, dan zouden zij geweten hebben dat Hij geen hongerige menigte weg zou zenden. Zeker kon de hand die zó'n leger zó lang verzorgd had, wel een eenvoudige maaltijd voor vijfduizend mensen verschaffen. Zó zou het geloof gedacht hebben; maar het ongeloof verduistert die gedachten en laat het hart eng worden.

Er is niets zo ongerijmd als ongeloof; niets wat het hart voor medelijden zó zeer sluit. Geloof en liefde gaan altijd samen, en naarmate het ene groeit neemt het ander toe. Het geloof opent de poorten van het hart en laat de stromen van de liefde te voorschijn komen.

Zo kan de apostel tot de Thessaloniërs zeggen: 'Uw geloof neemt zeer toe, en de liefde van een ieder van u allen tot elkaar is overvloedig' (2 Thess. 1:3). Dit is de Goddelijke orde. Een hart vol geloof kan liefhebben; een ongelovig hart kan niets. Het geloof brengt het hart in directe gemeenschap met Gods onuitputtelijke schatkamers, en vervult het met liefde en mededogen.

Het ongeloof houdt het hart met zichzelf bezig, en vervult het met zelfzucht en vrees. Geloof voert ons in de atmosfeer van de hemel, en verruimt ons hart. Ongeloof laat ons achter in de verwelkende omgeving van een wereld zonder gevoel. Het geloof stelt ons in staat naar Christus' liefelijke woorden te luisteren: 'Geef gij hun te eten'. Het ongeloof fluistert ons de gevoelloze

woorden in: 'Zend de menigte weg'. In één woord, niets verwijdt het hart zozeer als het eenvoudige, kinderlijke geloof; niets is enghartiger dan het ongeloof. O, mocht ons geloof toch groeien en bloeien, zodat onze liefde des te overvloediger worde! Mochten wij veel blijvende zegen genieten, wanneer wij zien op het medegevoel en de genade van de Heer Jezus.

Wat een scherpe tegenstelling tussen de woorden: 'Zend hen weg' en 'Geef gij hun te eten'. Zo is het altijd. Gods wegen zijn niet de onze. Door op Zijn wegen te letten, leren wij onze wegen te oordelen. Door op Hem te zien, leren wij onszelf te beoordelen. In deze liefelijke gebeurtenis wijst de Heer Jezus de zelfzucht van de discipelen terecht; ten eerste door hen tot kanalen te maken waardoor Zijn genade de menigte bereikt, en ten tweede door hen de 'twaalf korven vol met brokken' voor henzelf te laten verzamelen.

En dit is nog niet alles. Niet alleen wordt de zelfzucht bestraft, maar het hart wordt op gezegende wijze onderwezen. De natuurlijke mens zou kunnen zeggen: 'Waartoe waren er eigenlijk vijf broden en twee vissen nodig? Kon Hij, Die zo'n grote menigte kon voeden, dit niet zonder zulke middelen doen?' Zeker kon Hij dat, maar de Heer Jezus leert ons het door God geschapene niet te verachten. Wij moeten gebruiken wat wij hebben, natuurlijk altijd onder Gods zegen. Dit is een mooie les voor ons hart. 'Wat hebt u in uw huis?' is de vraag die tot ons wordt gericht. God wil juist dat, en niets anders, gebruiken. Het is gemakkelijk om vrijgevig te zijn met dat wat ons niet toebehoort; maar het komt er hier op aan om datgene wat wij hebben, aan te wenden, en het met Gods hulp voor de bestaande behoeften te gebruiken. Zo is het ook met het verzamelen van de brokken.

'Verzamelt de overgeschoten brokken, opdat er niets verloren gaat' (Johannes 6:12). Het hart zou in zijn dwaasheid kunnen zeggen: 'Waartoe is het nodig die verstrooide brokken te vergaderen? Voorwaar, Hij, Die zo'n wonder heeft verricht, heeft die brokken toch niet nodig'. Zeker, maar wij mogen niets van Gods gaven verkwisten. In het gebruik van de broden en vissen wordt ons geleerd om niets te verachten dat God geschapen heeft; in het verzamelen van de brokken worden wij erop gewezen om geen van Gods gaven weg te werpen. Waar er behoefte is, voorziet daarin rijkelijk, maar laat geen enkel brok verkwist worden. Hoe Goddelijk volmaakt! Hoe geheel anders dan wij! Soms zijn wij gierig; dan weer verkwistend. De Heer Jezus was nooit het een of het ander. 'Geef gij hun te eten'. Maar 'laat niets verloren gaan'.

Volmaakte genade! Volkomen wijsheid! Wij aanbidden en proberen te leren! Wij verheugen ons in de zekerheid, dat de Gezegende, Die al deze wijsheid, al die genade openbaarde, ons leven is. Christus is ons leven, en de openbaring van dit leven is het ware praktische Christendom. Het bestaat niet in regels en inzettingen, maar daarin dat Christus door het geloof in onze harten woont - Christus, de bron van volmaakt medegevoel en van volkomen genade!